Gemeente Oudewater

RAADSINFORMATIEBRIEF

Van
college van burgemeester en wethouders

Vergadering van
11 mei 2021

Kenmerk
Z/21/013428 / D/21/017091

Portefeuillehouder
Walther Kok

Portefeuille
Wmo, ouderenzorg, welzijn, Wulverhorst

Opsteller
Driel, Marlous van

Onderwerp
Voortgang verdere decentralisatie Beschermd Wonen

Kennisnemen van
Vanaf 1 januari 2023 worden de middelen voor beschermd wonen stapsgewijs aan alle individuele gemeenten uitgekeerd. Met deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de laatste stand van zaken rond de aanstaande verdere decentralisatie Beschermd Wonen.

Inleiding
Met de invoering van de Wmo2015 zijn alle gemeenten in Nederland wettelijk verantwoordelijk geworden voor Beschermd Wonen (BW) en Maatschappelijke Opvang (MO). Het Rijk en de VNG hebben destijds afgesproken de taak van Beschermd Wonen in eerste instantie te beleggen bij de 43 centrumgemeenten in Nederland die al voor de decentralisaties in 2015 verantwoordelijk waren voor MO.

Beschermd Wonen (BW)
Op verzoek van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) bracht de commissie Dannenberg eind 2015 een advies uit over hoe gemeenten de taak rondom BW zouden moeten invullen. In lijn met het advies van de commissie Dannenberg werken de gemeente Utrecht en de 15 regiogemeenten (de U16) samen aan het toekomstbestendig organiseren en inhoudelijk door ontwikkelen van BW. Het belangrijkste doel is om mensen zoveel mogelijk in hun eigen woonomgeving ondersteuning en begeleiding te bieden. De Regionale koers Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen U16, die eind 2017 door alle Utrechtse U16 gemeenteraden is vastgesteld geldt als kader voor deze gezamenlijke opgave. Passend bij deze ambitie worden door het Rijk de financiële middelen voor de uitvoering van Beschermd Wonen gedecentraliseerd. De financiering loopt nu nog via de centrumgemeente Utrecht maar wordt stapsgewijs over alle gemeenten verdeeld. Er wordt een beweging gemaakt van een verdeling van financiële middelen op basis van historische gronden naar een verdeling op objectieve gronden verdeeld volgens een objectief verdeelmodel vanaf 2023. Dit proces heeft een doorlooptijd van 10 jaar. In deze periode zijn gemeenten verplicht regionaal samen te werken.

Maatschappelijke Opvang (MO)
Landelijk is bepaald dat de 43 centrumgemeenten nog in ieder geval tot en met 2025 verantwoordelijk blijven voor de taak MO en hiervoor de financiering ontvangen vanuit het Rijk. In 2025 wordt, mede op basis van de ervaringen met de decentralisatie van BW, bekeken of ook de MO gedecentraliseerd kan worden.

Kernboodschap
Op 7 december 2020 hebben het Ministerie van VWS en Binnenlandse Zaken besloten de decentralisatie van de middelen BW een jaar uit te stellen. Het financieel verdeelmodel is vertraagd en de invoering is nu vooralsnog vastgesteld op 1 januari 2023. Tot die tijd blijft de huidige situatie, waarbij de centrumgemeente Utrecht verantwoordelijk is voor het budget BW, bestaan. Ook de voorgenomen invoering van het woonplaatsbeginsel (daarbij blijft de gemeente van herkomst financieel verantwoordelijk als een inwoner in een andere gemeente beschermd gaat wonen) zal tot die datum worden uitgesteld. Ondanks het uitblijven van deze financiële duidelijkheid gaan alle U16 gemeenten door met de inhoudelijke voorbereidingen van de doordecentralisatie zoals de ambulantiseringsopgave (meer mensen blijven wonen in de wijk met passende ondersteuning in plaats van in een instelling) en het maken regionale samenwerkingsafspraken.

Gemeenten hebben de verplichting om in het licht van deze ontwikkelingen de samenwerking en financiële kaders voor de komende jaren gezamenlijk vast te leggen. In U16 verband leggen we deze afspraken vast in het zogenaamde U16 regioplan. Dit plan gaat in op de volgende onderwerpen:

-Afspraken over de inkoop, financiering en bekostiging van regionale voorzieningen.
-Volume van het beschikbare aanbod regionaal, de kwaliteit en de spreiding van BW-voorzieningen.
-Afspraken over de vormgeving van de toegang tot deze voorzieningen.
-Afspraken over de intergemeentelijke samenwerking na 2023.

Afspraken over inkoop
De huidige contracten tussen gemeente Utrecht en aanbieders BW lopen tot en met 2022. De Utrecht-West gemeenten hebben afgesproken om de inkoop van BW in principe ook voor de tweede contractperiode (2023-2024) bij de centrumgemeente Utrecht te laten. Dit geeft de gemeenten de ruimte zich goed voor te bereiden op de nieuwe taken voor BW en de inkoop voor 2025.

Financiering en bekostiging van regionale voorzieningen
Om te komen tot bindende regionale afspraken over bekostiging en solidariteit hebben de U16 gemeenten inzicht nodig in de financiële impact van de decentralisatie. Daarom wordt op verzoek van alle U16 gemeenten voor de zomer 2021 een instrument ontwikkeld door een extern bureau waarmee op basis van cijfers uit het verleden de toekomstige uitgaven worden gesimuleerd om zo een indicatie te geven van de kostenkant. Op dit moment weten we echter nog niet welk budget de gemeenten voor de voorzieningen op het gebied van BW zullen ontvangen, omdat het verdeelmodel nog niet definitief is en ook zullen er nog verschuivingen aan de kostenkant plaatsvinden als gevolg van de openstelling van de Wet langdurige zorg (Wlz) voor de ggz doelgroep per 2021 (een deel van het Wmo budget voor BW zal hiervoor worden overgeheveld naar de Wlz).

Toegang tot de voorzieningen
De U16 gemeenten zullen met elkaar een inhoudelijk en organisatorisch kader ontwikkelen voor de toegang vanaf 2023. De uitvoering kan (deels) lokaal georganiseerd zijn, uiteraard met aandacht voor de specifieke expertise die hiervoor nodig is.

Intergemeentelijke samenwerking
Ook de samenwerking tussen de gemeenten moet formeel worden vastgelegd. Hiervoor zal een keuze worden gemaakt uit de samenwerkingsvormen die onder de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) vallen.

Aantallen Oudewater
In Oudewater gaat het maar om een minimaal aantal inwoners die de afgelopen jaar gebruik hebben gemaakt van een voorziening voor BW. De verwachting is dat deze aantallen gelijk zullen blijven.

Financiën
Tot 2023 ontvangt centrumgemeente Utrecht nog het volledige budget voor BW. Vanaf 1 januari 2023 worden de middelen voor beschermd wonen stapsgewijs aan alle individuele gemeenten uitgekeerd volgens een nieuw, objectief verdeelmodel. Gemeenten groeien over een periode van 10 jaar van de huidige historische financiële verdeling naar een objectieve financiële verdeling.

Vervolg
Wij komen in het derde kwartaal 2021 bij u terug met verdere informatie over het nieuwe verdeelmodel en om met u een

aantal strategische keuzes die gemaakt moeten worden voor het U16-regioplan te bespreken. Er wordt hiervoor een regionale raadsinformatiebijeenkomst georganiseerd. Mocht het nodig zijn u eerder in het proces te informeren over ontwikkelingen, ontvangt u voor deze datum een raadsinformatiebrief.

Uw raad heeft een besluitvormende bevoegdheid over de strategische keuzes over intergemeentelijke samenwerking na 2023 evenals over de begroting en eventuele financiële voorstellen op het gebied Bescherm Wonen. De besluitvorming over de strategische keuzes/het vaststellen van dit U16 Regioplan vindt plaats in het eerste kwartaal van 2022 via een raadsbesluit. Ook de Participatieraad wordt in de fase voor besluitvorming betrokken om input te leveren en mee te denken.

Bijlagen